

Οι Νεροφίδες

Μετακομίσαμε στόν μακρινό εκείνο συνοικισμό, όταν ήμουν όχτώ χρονών. Ό τόπος έχει γίνει τώρα στή μνήμη μου ένα άσπρο σύννεφο μέ μιά βαριά στρώση μαύρης συννεφιάς από πάνω. Δέν είχα ξαναζήσει σέ τέτοιο μέρος, πόλη καί χωριό μαζί, όμως όχι μονάχα προσαρμόστηκα γρήγορα, μά διαρκώς μου φαινόταν πολύ γνωστό. Κάπου, πολύ βαθιά, σάν νά τά είχα ξαναδει όλα αυτά. "Όταν είδα καί πρωτομίρισα τά άνθη τής μουριάς κάτι πήρε νά σαλεύει μέσα μου. Τά άνθη τής μουριάς έχουν ένα λεπτό άρωμα, πού μέ τίποτε δέν ξεχνιέται. Σέ λίγο αντικρίζοντας μεταξοσκώληκες σ' ένα σπίτι, κατάλαβα ότι αυτό προσπαθούσα προηγουμένως νά θυμηθώ. "Όμως μεταξοσκώληκες ως τότε δέν είχα ξαναδη, δέν ύπήρχαν ούτε σέ μάς, ούτε στό περιβάλλον μου.

Ή ηλικία καί ή έρημιά του συνοικισμού εύνοούσαν φίλιες στενές. Τόν βλέπω από μακριά τότε τότε τόν φίλο των ημερών εκείνων. Είναι άνάπηρος πολέμου τώρα, έχει περίπτερο δικό του καί αυτοκίνητο. Καί, φυσικά, γυναίκα καί παιδιά. Χρόνια είχα νά τόν συναντήσω, από παιδί σχεδόν, καί ξαφνικά τόν είδα όλόγυμνον μπροστά μου, όταν περνούσαμε γιά κατάταξη στό περιοδεύον. "Ενωσα ξαφνικά μιά τσιμπιά στά μαλακά καί στράφηκα σκανδαλισμένος νά κοιτάξω. Ήταν σκασμένος στά γέλια, έλαμπε όλόκληρος, καί παρόλο τό άστείο του πράγματος ανταλλάξαμε χειραψία θερμή. "Άδραξα τήν εύκαιρία νά ρίξω μιά ματιά στή μακριά ούρά των νεαρών, πού κατσουφιασμένοι καί γδυτοί καρτέραγαν ύπομονετικά νά έξεταστούν άπ' τή χρυσοφορεμένη καί πολύπειρη Ήπιτροπή των ειδικών. Δέν είδα πολλά πράγματα, είδα όμως τή λάμψη, τή λαμπράδα τής μεταξένιας ζωής, πού τώρα πιά δέν ύπάρχει. «Θυμάσαι τότε τί λέγαμε;», του είπα χαμογελαστά, δείχνοντας τό κορμί του. Γιατί όλο κάτι τέτοια λέγαμε στους μοναχικούς εκείνους περιπάτους μας. "Ό,τι κρυφόβλεπε ό καθένας μας κι ό,τι κρυφάκουγε τό βάζαμε στόν κοινό κορβανά, συμπληρώνοντας έτσι μέ καθημερινούς έρανισμούς τή μυστική εικόνα των μεγαλυτέρων μας. Ήδιαίτερη έντυπωση μάς έκαμναν τά τριχωτά καί σκούρα μέλη τους. «Λές νά μείνουμε έτσι;» λέγαμε κοιτάζοντας καί άνησυχώντας γιά τόν έαυτό μας. Στό περιοδεύον δέν προλάβαμε νά ψιθυρίσουμε πιό πολλά, γρήγορα ήρθε ή σειρά μας. "Όταν μετά από καιρό τόν ξανάδα, είχε μόνο ένα πόδι, τό άριστερό. Τό δεξί ήταν πιά ξύλινο. Του τό 'χε πάει μιά καλοστημένη νάρκη. "Όμως αυτό δέν εμπόδιζε ό άνθρωπος νά φεγγοβολάει. Σήμερα άπ' τήν άσχήμια δέν βλέπεται. Αυτό λέω καμιά φορά σέ όμορφούληδες νεαρούς, πού κάτι θαρρουνε: «Προσέξτε τους μεγάλους - είναι σχεδόν όλοι άσχημοι. Κι όμως μή νομίσετε πώς ήταν πάντα έτσι. Ήνάμεσά τους βρίσκονταν οί όμορφιές κι οί λεβεντιές μιάς έποχής όχι καί τόσο μακρινής άπ' τή δική σας». Άλλά σ' αυτά τά ζητήματα, ποιός διδάχτηκε ποτέ του, γιά νά διδαχτούν κι αυτοί;

Τό τελευταῖο καλοκαίρι εἶχα ἀπομείνει ὀλομόναχος στό συνοικισμό. Θυμᾶμαι τὰ ἀπαίσια μεσημέρια, πού μ' ἔβαζαν νά κοιμηθῶ μέ τό ζόρι. Τό φίλο μου τόν εἶχε βάλει ὁ πατέρας του σέ μιά σκληρή δουλειά - ἄλλος ἐκεῖνος. "Ἄλλωστε κι αὐτό νά μήν ἦταν, θά διακόπταμε τίς βόλτες μας, γιατί εἶχε σηκωθῆ πολύ γκρίνια ἀπ' τό σπίτι. Ἄπό καταβολῆς μικροαστισμοῦ, ὅλοι οἱ ζωηροί καί γεροδεμένοι θεωροῦνται «ἀλήτες». Μά, ὅλες οἱ βόλτες μπορούσαν νά κοποῦν, ἐκτός ἀπό κείνη τῆς πηγῆς. Ἐπρεπε νά τούς κουβαλῶ δροσερό νερό γιά τό φαγητό τους.

Μόλις ἄρχιζε ἡ ἐτοιμασία τοῦ τραπεζιοῦ, πάνω στήν πιό τερπνή ὥρα, ἀδειάζανε τή στάμνα στίς γλάστρες καί μέ στέλνανε στά γρήγορα νά φέρω νερό ἀπ' τήν πηγή. Προηγουμένως ὅλα αὐτά τὰ μέρη τὰ ἀγαποῦσα, τώρα ὅμως πού ἤμουν ὑποχρεωμένος νά πηγαίνω μοναχός, τὰ μίσησα μέ τήν καρδιά μου. Φοβόμουν ἄλλωστε, στά σκοτεινά, τή ρεματιά καί τὰ ἄγρια μαυρισμένα βράχια, πού κρέμονταν ἀποπάνω τῆς. Ὅμως μέ τό μυστικό μίσος καί τόν ἀνομολόγητο φόβο δέν ἔβγαине τίποτε - ἡ πηγή εἶχε κατακυρωθῆ σέ μένα. Κι ἔτσι θέλοντας καί μή, ἄρχισα νά ὀργανώνω τό πράγμα. Γιά τό βράδυ φρόντιζα νά πηγαίνω ἀπό μόνος μου, ἀρκετά προτοῦ σκοτεινιάσει, γιατί ὁ τόπος ἦταν ἄγριος καί θεοσκότεινος κι ἐγώ ἔτρεμα τότε τούς ἀγίους, τὰ στοιχεῖα καί τίς νεράιδες, πού καθώς λένε συχνάζουν σέ τέτοιους ἀγριότοπους. Μιά βραδιά ὅμως, πού τό νερό βρέθηκε ζεστό, μέ στείλανε μέ σκληρότητα στήν πηγή μέσ στα μεσάνυχτα καί ψήλωσε ὁ νοῦς μου ἀπ' τό φόβο, καθώς μάλιστα μοῦ φάνηκε πώς ἄκουσα καί κάτι ψιθυρισμούς μέσ στό βαθύ σκοτάδι.

Τό ἄλλο ἀπόγευμα βρῆκα δύο παιδιά στήν πηγή, καθισμένα λίγο πιό πέρα. Σταμνιά δέν εἶχαν καί μέ κοίταζαν σχεδόν ἀκίνητα. Τούς εἶχα χαλάσει τήν ἡσυχία. Κάτι τό πολύ δικό τους πρέπει νά λέγαν ἢ νά κάναν προτοῦ ἐγώ πάω. Ἐφυγα συλλογισμένος· ἡ μιά τουλάχιστο ἀπ' τίς μορφές δέν ξεκολλοῦσε ἀπ' τό μυαλό μου. Ὅπως τότε μέ τὰ ἄνθη τῆς μουριάς κάτι συνέβαινε.

Τό ἐπόμενο ἀπόγευμα ἦταν πάλι ἐκεῖ· παίζανε σιωπηλά μέ μιά χελώνα. Μέ λοξοκοίταξαν κρυφογελαστά χωρίς νά μοῦ μιλοῦν. Πῆρα νερό καί χάζεψα λιγάκι τήν ἀναποδογυρισμένη χελώνα, μέ τὰ ποδάρια πρός τὰ πάνω. Ἡ πηγή εἶχε ἀρχίσει ν' ἀποχτᾶ καί πάλι ἐνδιαφέρον γιά μένα. Στό σπίτι πού ὅλα τὰ παρατηροῦσαν, τό πρόσεξαν κι αὐτό.

Σέ δύο τρεῖς μέρες ξαναβρῆκα ἐκεῖ τὰ παιδιά. Αὐτή τή φορά ὅμως ἦταν κοντά τους κι ἕνας μεγαλύτερος, ἄντρας σχεδόν. Μέ κοίταξαν ζεστά. Κάτι εἶχαν πεῖ γιά μένα, μά καί κάτι σά νά μοῦ κρῦθαν. Μόλις κάθισα κοντά τους, ὁ μέγας σήκωσε ἀπ' τὰ χορτάρια τήν τεράστια παλάμη του κι ἀποκάλυψε κουλουριασμένο ἕνα μικρό φίδι. Πετάχτηκα ἀρπάζοντας τό σταμνί. Πιό γρήγορος αὐτός μ' ἄρπαξε γελώντας ἀπ' τό χέρι καί μοῦ ἐξήγησε, καθώς ζύγιαζε στήν ἄλλη χούφτα του τό φίδι, πώς πρόκειται γιά νερόφιδο, πού δέν ἔχει δηλητήριο καί οὔτε κόν σαγκώνει. Εἶναι φίδι καλό. Δέν ἤξερα πώς ὑπάρχουν καί καλά φίδια. Καί ἀπόδειξη τό ἔβαλε γύρω στό λαιμό

του. Όμως για νά πιάσω τό φίδι, όπως αυτός άπαλά μέ όδήγαγε, στάθηκε τελείως άδύνατο.

Ό νέος μισοξάπλωσε άκουμπώντας σ' ένα βραχάκι. Τό φίδι πήρε νά σαλεύει καί νά γλιστράει κάτω άπ' τό πουκάμισό του, μέσα στό στήθος του, ώπου φαινόταν ή ούρά του μόνο. Τό παλικάρι ξεκούμπωσε σιγά σιγά τά κουμπιά. Τό φίδι μέ κόπο σχεδόν προχωρούσε στό τριχωτό στήθος. Κάποτε έφτασε στόν άφαλό. Ό άντρας ξεκούμπωσε τά δύο πρώτα κουμπιά άπ' τό πανταλόι, ρουφώντας πρός τά μέσα τήν κοιλιά του. Τό φίδι γλίστρησε πρόθυμα στά μυθικά βάθη. Στην άρχή τό βλέπαμε νά διαγράφεται σαφώς κάτω άπ' τό ρούχο, ύστερα τά σχήματα μπερδεύτηκαν. Δέν ήταν δυνατό νά έχει γίνει ξαφνικά τόσο μεγάλο. Αύτός, πάντως, φρόντιζε νά ξεκουμπώνει άπό ένα κουμπί, όσο νά βλέπουμε μονάχα τήν ούρά του. Όταν τό φίδι κουλουριάστηκε πιά στό βάση, ό ρωμαλέος νεαρός ξεκουμπώθηκε όλότελα μέ φυσικότητα καί τό φίδι πήρε νά τυλίγεται καί ν' άνεβαίνει. Η σκηνή είχε λάβει μιά σπάνια σοβαρότητα, πού δέν τήν ένιωσα ούτε στίς πιό ιερές άκολουθίες άργότερα. Ό νέος ξαπλώθηκε βαριανασαίνοντας κι έκλεισε άμίλητος τά μάτια. Τό φίδι έφτασε στην κορφή καί έπαιξε τή γλώσσα. Κάποια στιγμή, κάτι τινάχτηκε μέ διακοπές πρός τά ύψη, ό άντρας σπάραξε, νόμισα πώς τόν τοιμίτησε τό φίδι. Μά, αυτός τό άπομάκρυνε άμέσως μετά, κουμπώθηκε γρήγορα κι έφυγε χαμογελαστός πρός τό νταμάρι. «Αύριο πάλι», είπε. Ποτέ δέν ξαναφάνηκε.

Πήγαινα άφοβα πιά στην πηγή. Καί όποιαδήποτε ώρα. Όλα ήταν φιλικά καί λαμποκοπούσαν. Όσπου φύγαμε άποκει' κατεθήκαμε κι έμεις στά μέγαρα. Κι όχι μονάχα αυτό, μά μέ ξεπλάνεψαν σέ μιά θρησκευτική όργάνωση κάτι νερόβραστοι, όσο καί άνέραστοι, τύποι κι έχασα άκόμα κι άπ' τή μνήμη μου, τίς πηγές, τίς χελώνες καί προπαντός τίς νεροφίδες. Μά όταν, άνάμεσα σέ θρήνους καί κοπετούς για τίς άμαρτίες μας, διαβάζαμε τά άγια βιβλία, έγώ καταλάβαινα πολύ καλύτερα άπ' όλους αυτούς, τί θέλαν νά μās έμπνεύσουν:

Καί είπε Κύριος πρός Μωυσήν· ποιήσον σεαυτῷ ὄφιν καί θεός αὐτόν ἐπί σημείου, καί ἔσται ἐάν δάκη ὄφισ ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδῶν αὐτόν ζήσεται. Καί ἐποίησε Μωυσῆς ὄφιν χαλκοῦν καί ἔστησεν αὐτόν ἐπί σημείου, καί ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφισ ἄνθρωπον, καί ἐπέβλεψεν ἐπί τόν ὄφιν τόν χαλκοῦν καί ἔζη.

Καί ἤρθε καιρός πού άπ' τίς πιέσεις τους έπαθα νευρασθένεια. Μά, πάνω στά πρόθυρα τής τρέλας, τούς πέταξα άπό μέσα μου καί ξαναγύρισα όλοταχώς στά βράχια, τίς πηγές καί τίς νεροφίδες μου. Κι όπως άκριβώς βεβαιώνει ή Γραφή, βρήκα κι έγώ τή γιατρεία μου.

Ό Γιώργος Ίωάννου γεννήθηκε τό 27 στό Θεσσαλονίκη καί σπούδασε Φιλολογία. Βιβλία του : *Ηλίστρώπια* 1954, *Τά Χίλια Δέντρα* 1963, *Γιά ένα Φιλότιμο* 1964, *Η Σαρκοφάγος* 1971, *Η Μονή Κληρονομιά* 1974 κ.ά.